

DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO SANDAS

Dalyko pavadinimas	Mokslo kryptis (šaka) kodas	Fakultetas
Audiovizualinių medijų teorijos	Komunikacija ir informacija S 008	Komunikacijos

Studijų būdas	Kreditų skaičius ECTS	Studijų būdas	Kreditų skaičius
paskaitos		konsultacijos	2 ECTS
individualus	5 ECTS	seminarai	

Dalyko anotacija
<p>Audiovizualinių medijų teorijos – pasirenkamasis komunikacijos ir informacijos mokslų doktorantūros studijų dalykas, kurio metu doktorantai nagrinėja aktualias istorines, teorines, praktines ir metodologines audiovizualinių medijų (kino, TV, žaidimų, konvergencinių medijų, socialinių medijų, audiovizualinių archyvų) teorijos problemas, reflektuojamas klasikiniuose ir šiuolaikiniuose akademinuose veikaluose. Audiovizualinių medijų problematika tampriai susiejama su politinės ir masinės komunikacijos, medijų filosofijos, sociologijos ir kultūros teorija.</p> <p>Dalyko tikslas:</p> <ul style="list-style-type: none">
- išanalizuoti audiovizualinių medijų teorijos vietą masinės, vizualinės ir politinės komunikacijos teorijų kontekste, išryškinant pagrindines audiovizualinių medijų teorijos kryptis, autorius, mokslines ir metodologines problemas;
- lavinti doktorantų kritinius, analitinius gebėjimus, vertinant ir analizuojant istorines arba šiuolaikines audiovizualinių medijų situacijas ir problemas, pasitelkiant medijų teoriją. <p>Dalyko siekiniai</p> <p>Ugdomi gebėjimai analizuoti ir kritiškai vertinti audiovizualinės komunikacijos ir audiovizualinių medijų teorijos problemas plačiame komunikacijos mokslų ir kitų mokslo krypčių kontekste; susieti istorinius, technologinius, politinius, socialinius ir kultūrinius audiovizualinių medijų raidos procesus ir jų teorinę refleksiją.</p> <p>Dalyko tematikos:</p> <ol style="list-style-type: none">
1. Audiovizualinių medijų teorijos vieta masinės komunikacijos, politinės komunikacijos vizualinės komunikacijos teorijų kontekste.
2. Klasikinės kritinės masinių medijų teorijos Politinė audiovizualinių medijų ekonomija
3. Masinė kultūra, masinės medijos ir įžymybės.
4. Audiovizualinės medijos, bendruomenė ir tapatybė.
5. Episteminė audiovizualinių medijų (audiovizualinių archyvų, kino, TV, žaidimų, video) vertė.
6. Etikos, vertybių, ideologijos problematika audiovizualinėse medijose.
7. Medijų aktyvizmas ir piliečių audiovizualinės medijos.
8. Populizmas, propaganda ir konspiracija audiovizualinėse medijose.
9. Audiovizualinių medijų (kino, TV, žaidimų) žanrai ir jų dinamikos.
10. Audiovizualiniai archyvai, katalogai ir audiovizualinio turinio kuravimas.
11. Medijų konvergencija ir divergencija skaitmeninių medijų laikais.
12. Audiovizualinio turinio cirkuliavimas socialinėse medijose ir internete.

13. Naujųjų medijų įtaka socialiniams santykiams ir komunikacijai. Virtualioji kultūra. Tinklaveikos medijų funkcijos visuomenėje. Vizualumo dominavimas tinklaveikos eroje.
14. Nacionalinės, postnacionalinės, globalios audiovizualinės medijos.
15. Audiovizualinių medijų auditorijų sampratos ir jų kaitos.

Studijų metodai:

Parenkami individualiai, konsultacijų su dalyką kuruojančiais dėstytojais metu, atsižvelgiant į doktoranto/ės disertacijos tematiką ir poreikius.

Vertinimo metodai:

Diskusija žodžiu mokslinio darbo pagrindu pagal dėstytojų suformuluotus klausimus.

PASTABA: Studijuojamos literatūros sąrašą sudaro dalyką konsultuojantys dėstytojai kiekvienam doktorantui/ei individualiai, atsižvelgdami į disertacijos temą ir poreikius

Pagrindinė literatūra

Baker, M., & Blaagaard, B. B. (2016). *Citizen media and public spaces*. Routledge.

Downing, L., & Saxton, L. (2010). *Film and ethics: Foreclosed encounters*. Routledge.

Eichner, S. (2014). *Agency and media reception: Experiencing video games, film, and television*. Springer VS.

Evans, E. (2011). *Transmedia television: Audiences, new media, and daily life*. Routledge.

Fahmy, S., Bock, M. A., & Wanta, W. (2014). *Visual communication theory and research: A mass communication perspective*. Palgrave Macmillan.

Fontaine, G., & Grece, C. (2015). *Measurement of fragmented audiovisual audience*. European Audiovisual Observatory.

Fortner, R. S., & Fackler, P. M. (Red.). (2014). *The handbook of media and mass communication theory*. Wiley-Blackwell.

Jenkins, H. (2008). *Convergence culture: Where old and new media collide*. New York University Press.

Manovich, L. (2009). *Naujųjų medijų kalba*. Mene.

McLuhan, M. (2003). *Kaip suprasti medijas: Žmogaus tęsiniai*. Baltos lankos.

McQuail, D. (2010). *McQuail's media and mass communication theory*. SAGE.

Monteiro, S. (2017). *The screen media reader: Culture, theory, practice*. Bloomsbury Academic USA.

Nichols, B. (2016). *Speaking truths with film: Evidence, ethics, politics in documentary*. University of California Press.

Pečiulis, Ž. (2007). *Iki ir po televizijos: Žvilgsnis į XX amžiaus audiovizualinės masinės komunikacijos fenomeną: Mokslo studija*. Versus Aureus.

Pečiulis, Ž. (2012). Medijamorfozės: nuo monoraiškos iki daugiaterpiškumo. Iš *Medijos, žiniasklaida, žurnalistika tradicinėje ir tinklaveikos visuomenėje: Kolektyvinė monografija* (p. 24–71). Vilniaus universiteto leidykla.

Pečiulis, Ž. (2018). <i>Bokštą gaubianti paslaptis: TV medijos radimasis Lietuvoje</i> . Vilniaus universiteto leidykla.
Robe, Ch., & Sharbonneau, S. (Ed.). (2020). <i>Urgent media from the front: A media activism reader</i> . Indiana University Press.
Stadler, J. (2009). <i>Screen media: Analysing film and television</i> . Allen & Unwin.
Stein, L. E. (2015). <i>Millennial fandom: Television audiences in the transmedia age</i> . University Of Iowa Press.
Stevenson, N. (2002). <i>Understanding media cultures: Social theory and mass communication</i> (2-asis leid.). Sage Publications.
Sullivan, J. L. (2019). <i>Media audiences: Effects, users, institutions, and power</i> . Sage Publications.
Vernallis, C., Rogers, H., & Perrott, L. (2020). <i>Transmedia directors: Artistry, industry and new audiovisual aesthetics</i> . Bloomsbury Academic.
Papildoma literatūra
Aston, J., Gaudenzi, S., & Rose, M. (2017). <i>i-Docs: The evolving practices of interactive documentary</i> . Wallflower Press.
Bailey, S. (2007). <i>Media audiences and identity: Self-construction in the fan experience</i> . Palgrave Macmillan.
Bondebjerg, I., & Madsen, P. (2009). <i>Media, democracy and European culture</i> . Intellect Ltd.
Braudy, L., & Cohen, M. (2004). <i>Film theory and criticism: Introductory readings</i> . Oxford University Press.
Keane, S. (2006). <i>CineTech: Film, convergence and new media</i> . Red Globe Press.
Pečiulis, Ž. (2015). Politikų įtaka kuriant Lietuvos visuomeninio transliuotojo modelį. <i>Agora</i> , (3), 69–91.
Pečiulis, Ž. (2016). Digital era: from mass media towards a mass of media. <i>Filosofija. Sociologija</i> , 27(3), 238–246.
Pečiulis, Ž. (2018). Televizijos medijos sampratos formavimasis: tiesioginio eterio fenomenas. <i>Filosofija. Sociologija</i> , 29(3), 195–202.
Pečiulis, Ž. (2020). TV media in the Soviet system: The collision of modernity and restriction. <i>Filosofija. Sociologija</i> , 31(1), 34–42.

Konsultuojančiųjų dėstytojų vardas, pavardė	Mokslo laipsnis	Svarbiausieji darbai mokslo kryptyje (šakoje) paskelbti per pastaruosius 5 metus
Renata Šukaitytė-Coenen (koordinuojanti dėstytoja)	Doc. dr.	Šukaitytė, R. (2025). Mantas Kvedaravičius's Mariupolis (2016) and Šarūnas Bartas's Frost (2017): Soft advocacy for the Ukrainians in the Russo-Ukrainian War. <i>Studies in Eastern European Cinema</i> , 16(2), 164–183. https://doi.org/10.1080/2040350X.2024.2412387

		<p>Šukaitytė, R. (2024). Kino raštingumas – kritiniam pasaulio ir jo įvairovės pažinimui. Iš A. Balčytienė (Sud. & Moksl. red.), <i>Artimas tolimas medių pasaulis. Virsmi, ribos ir būdai tai suprasti: kolektyvinė monografija</i>. Vytauto Didžiojo universitetas.</p> <p>Šukaitytė, R. (2024). The immersive experience of the era of nuclear energy in Emilija Škarnulytė’s ecodocumentary <i>Burial</i> (2022). = Įtraukianti branduolinės energetikos eros patirtis Emilijos Škarnulytės ekodokumentiniame filme <i>Kapinynas</i> (2022). <i>Acta Academiae Artium Vilnensis: The Personal Perspective and Essay Form in Non-Fiction Cinema and Art</i>, 115. https://doi.org/10.37522/aaav.115.2024.269</p> <p>Nāripea, E., Šukaitytė, R., & Balčus, Z. (2022). Economic and social precarity in Baltic cinema. Iš E. Cuter, G. Kirsten, & H. Prenzel (Red.). <i>Precarity in European film: Depictions and discourses</i> (p. 289–302). De Gruyter. https://doi.org/10.1515/9783110707816-016.</p> <p>Šukaitytė, R. (2021). Contemporary Lithuanian documentary cinema: A critical overview of main film directions. <i>Apertūra. Film–Vizualitās–Elmélet</i>, 17(1), 1–23. https://doi.org/10.31176/apertura.2021.17.1.9</p> <p>Šukaitytė, R. (2021). Istorija Lietuvos režisierių moterų dokumentiniuose filmuose: faktai, emocijos, asmeninė perspektyva. Iš N. Arlauskaitė & L. Kaminskaitė (Sud.). <i>Fokuse: moterys Lietuvos kine</i> (p. 188–213). Lapas.</p>
Andrius Gudauskas	Doc. dr.	<p>Gudauskas, A. (2024). Vaizdų realybė: kodėl tą patį vaizdą „perskaitome“ vis kitaip. Iš A. Balčytienė (Sud. & Moksl. red.), <i>Artimas tolimas medių pasaulis: Virsmi, ribos ir būdai tai suprasti: Kolektyvinė monografija</i> (pp. 206-220). Vytauto Didžiojo universitetas. https://doi.org/10.7220/9786094676253</p> <p>Gudauskas, A. (2022). Filmavimo kamera kaip gyvenimo sąmonė. <i>Logos</i>, 110, 67–75. https://10.24101/logos.2022.07</p>
Mantas Martišius	Doc. dr.	<p>Martišius, M. (2024). Propagandos sklaida: būdai manipuliacijoms atpažinti. Iš <i>Artimas tolimas medių pasaulis: Virsmi, ribos ir būdai tai suprasti: Kolektyvinė monografija</i> (p.</p>

		135–149). Vytauto Didžiojo universitetas. https://doi.org/10.7220/9786094676253
		Šulcienė, R., Šukaitytė-Coenen, R., Martišius, M., & Vaičekauskienė, G. (2024). Rinkėjų laukia populizmo pliūpsniai. <i>Savaitė</i> , (16), 18–19.
		Martišius, M. (2022). <i>Atsargiai – propaganda: Monografija</i> . Vilniaus universiteto leidykla. https://doi.org/10.15388/vup-book-0023
		Martišius, M. (2022). Kova dėl percepcijos [Struggle for perception]. Iš L. Bielinis (sud.), <i>Politikos ir komunikacijos sankirtoje: tendencijos, diskursai, efektai: Straipsnių rinkinys</i> (p. 157–179). Vytauto Didžiojo universitetas.

Patvirtinta Socialinių mokslų srities Komunikacijos ir informacijos krypties Doktorantūros komitete 2025 m. gruodžio 15 d., protokolo Nr. (7.17 E) 15600-KT-667

Komiteto pirmininkė prof. dr. Aušra Navickienė